

BUSKVÄXT, f. 3. Växt, hvilken växer såsom buske.

BUSS, m. 2. I. (af t. *Bursch*) Kamrat, karl. *B-ar, i gevär! Tapper, rask b. Lustig b. Rustig b.,* pojke, som är mycket rustande, yr. (Talesätt) *De äro två b-ar ihop,* lika goda käl-supare. — 2) Rask, tapper, modig karl. *Carl XII:s b-ar.*

BUSS, m. 2. II. 1) Litet stycke af något, som man låter ligga i munnen, för att tugga på. *En b. tobak.* Brukas nästan endast i denna sammansättning. — Bildar sammansättningarna Tobaksbuss, Tuggbuss. — 2) Se *Hjulbössä.*

BUSSA, v. n. 1. (pop. o. fam.) Tugga tobak. — V. a. (skeppsb.) *B. klysen,* tilltappa dem med träproppar. — *Bussande, n. 4.*

BUSSARONGER, -- rå'ngr, m. 3. pl. Långa, mycket vida byxor, liknande sjömansbyxor.

BUSSNING, f. 2. (skeppsb.) 1) Handlingen, då man bussar (v. a.). — 2) En i midten af en blockskifva fästad trehörnig jern- eller metallplåt, med ett rundt hål, hvarigenom skifvans nagel eller axel går.

BUST, se Byst.

BUT, m. 2. 1) Större stycke af något blött och mjukt, smörjigt eller klibbigt ämne. *En b. lera, smör, honung.* — Bildar äfv. sammansättningarna: Lerbut, Smörbut, Honungsbut, &c. — *Syn.* Klimp. — 2) Säges äfv. om mindre, enstaka, tjocka och mörka moln, helst i sammansättningen Molnbut.

BUTELJ, -tällj, m. 3. Käril af glas, större eller mindre, vanligtvis med lång och smal hals, och antingen med botten att stå på, eller med rund botten (såsom Seltzerbuteljer), och begagnad att deruti förvara våta ämnen. *Tappa vin, dricka, öl på b-er.* *En b. vin, dricka,* o. s. v., full med v. d. (Jfr. *Vinbutelj, Dricksbutelj,* m. m.). *Tömma en b. vin tillhoga.*

BUTELJBRICKA, butälljbricka, f. 1. Bricka att sätta vin- och dricksbuteljer på.

BUTELJER, m. 3. pl. (skepp.) Utbyggnader på sidorna af fartyg, för hytter, afträden, m. m. **BUTELJERA, v. a. 1.** (mindre brukl.) Tappa på buteljer. — *Buteljerande, n. 4. o. Buteljering, f. 2.*

BUTELJGLAS, n. 3. Sådant slags glas, som nyttjas till buteljer.

BUTELJKORG, m. 2. 1) Korg med afdelningar att sätta buteljer uti. — 2) Sådän korg, full med buteljer. För denna bem. säges äfven: *Korg med buteljer.*

BUTELJON, m. 3. (skepp.) Kort bom, som ligger snedt ut ifrån hvardera sidan af fartygets bog och tjänar att hala för fockhalsen.

BUTELJÖR, butälljör, m. 3. Se *Buttler.*

BUTIK, -tifik, m. 3. (fr. *Boutique*) Handelsbod. [Boutique.]

BUTSLAGG, m. 3. Se *Hårdslagg.*

BUTSMIDE, n. 4. Det slags smidesätt, då tackjernet redan under nedsmältningen, utan kokning eller särskilt färskningsarbete, får rinna ihop till en fast massa eller but, som efter svalning kan omvändas och göras till smälta.

BUTTA, f. 1. (nat. hist.) En art Flundra, 2 till 3 fot lång, brun, marmorerad med gult, ögonen på venstra sidan; rökes och anses som en läckerhet. Kallas äfven Piggvar. *Pleuronectes maximus.*

BUTTER, a. 2. 1) Som i sitt tal är frånstötande, knotande och ovänlig. *En b. menniska. Gubben är b. i dag.* — 2) Som uttrycker

ett sådant lynne. *B-t tal, svar.* — *Syn.* (för begge bem.) Se *Vresig.*

BUTTERHET, f. 3. Egenskapen att vara butter. — *Syn.* Se *Vresighet.*

BUTTERT, adv. På ett buttert sätt, med butterhet. *Tala, svara b.* — *Syn.* Se *Vresigt.*

BUTTLER, m. 3. Den, som på fartyg har vård om provianten.

BUTTLERI, n. 3. Det ställe på ett fartyg, der provianten utdelas.

BUXBOM, m. sing. Ett mindre träslag af fam. Euphorbiaceae, som dock i Sverige endast blir en liten buske; har alltid gröna löf och lemnar ett förträffligt virke. *Buxus sempervirens.* — *Ss. B-shäck.*

BUXBOMSMOSSA, f. 1. Ett moss-slägte. *Buxbaumia.*

BUYS, se Böjts.

BY, m. 2. I. (af gamla verbet *Bua, bo*) Flera sammanbyggda gårdar på landet, hvilkas inbyggare i allmänhet äro bönder, stundom äfven handverkare. *Stor, liten b.* (Ordspr.) *Skicka barn till b. och gå sjelf efter,* åt en oförständig, oskicklig människa lemna ett uppdrag, som man sedan sjelf måste utträtta. — *Ss. B-gata, -krog, -kyrka, -mark, -skola, -skolmästare, -ungdom, m. fl.*

BY, m. 2. II. (sjöt.) En snart öfvergående vindstöt. Ingår i sammansättningarna *Hagelby, Regnby, Kastby, Åskby,* hvilka ses på sina ställen. — *Syn.* *Vindstöt.*

BYALAG, n. 3. Samhälle, bestående af inbyggarna i en by.

BYAMÄN, m. 3. pl. *Husbönderne* i en by.

BYFOGDE, m. 2. pl. — *fogdar.* Person, som vidmakthåller ordningen i en by och afdömer ekonomiska mål af mindre betydighet emellan byamännen.

BYGD, f. 3. 1) Bebyggt land. *Motsats: Obygd.* — Bildar sammansättningarna *Landsbygd, Bergsbygd, Slättbygd, Skogsbygd, m. fl.* — 2) Nejd, trakt, grannskap. *Det fins i hela b-en ingen så vacker flicka. Det blef snart bekant i hela b-en.* — *Syn.* Se *Trakt.*

BYGEL, m. 2. pl. byglar. Platt, i krökt form utböjdt stycke af jern eller annan metall, som tjänar till styrka, stöd, skydd eller fäste för något. *B-n på ett värjäste, ett musikinstrument. B-n på ett gevärslås,* båge som skyddar tryckpinnen derpå. På fartyg kallas *B.* hvarje platt jernring, som till förstärkning är slagen kring ett rundhult. — Ingår i åtskilliga sammansättningar, såsom *Stigbygel, Varbygel, m. fl.,* hvilka ses på sina ställen.

BYGELREM, f. 2. pl. — *remmar.* Se *Stigbygelrem.*

BYGGA, v. a. 2. 1) Af trävirke, sten eller andra ämnen uppföra och sammanfoga (större och mindre slags hus, m. m.). *B. ett hus, ett slott, en kyrka, en fästning, en stad, ett skepp, en bro. B. ett hus af timmer, af sten, af tegel. B. efter ritning, efter mönstret af en annan byggnad. B. väg, anlägga väg. B. bo* (om fåglar), sammanföra passande ämnen och deraf sammanfoga ett bo; (fig. fam., om nygifta) sätta hushåll. *B. och bo, vara bosatt.* (Fig.) *B. hjonelag, gifta sig. B. på lösan sand,* företaga någonting utan beräkning, så att det misslyckas. (Talesätt) *B. slott i luften,* uppgöra overkställbara planer, förslager till uppnående af lycka, makt, o. s. v. (Ordspråk) *Rom byggdes icke på en dag,* stora arbeten, företag fordra tid. — *B. ihop, om, om-*